

Sygn. akt IACz 2321/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Grzegorz Krężolek

Sędziowie: SA Sławomir Jamróg

SO (del.) Beata Kurdziel (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2015 r. w Krakowie
na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka
komandytowa w K.

przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

ozapłatę

na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia

12 sierpnia 2015r., sygn. akt IX GC 1163/13

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i wnioszek strony pozwanej o zabezpieczenie przekazać
Sądowi Okręgowemu w Krakowie Wydziałowi IX Gospodarcemu do ponownego
rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie postanowieniem wydanym dnia 12 sierpnia 2015r. w
sprawie z powództwa (...) spółka z o.o. spółka komandytowa w K.
przeciwko (...) sp. z o.o. w K., oddalił wnioszek strony pozwanej o
zabezpieczenie roszczenia o zwrot wyegzekwowanego przez stronę powodową
świadczenia pieniężnego.

W uzasadnieniu powyższego postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że roszczenie o zwrot
niesłusznie wyegzekwowanego świadczenia, zgłoszone na podstawie art. 338 §1 k.p.c. w
procesie, w którym zapadł przeciwko stronie pozwanej wyrok zaopatrzony w rygor
natychmiastowej wykonalności, nie podlega zabezpieczeniu. Zgodnie z art. 730 k.p.c. i art.
730¹ k.p.c. zabezpieczenia może żądać bowiem tylko ten podmiot, który zainicjował
postępowanie sądowe.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła strona pozwana, zaskarżając je w
całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania to jest art. 730 k.p.c. w zw. z art. 730

1 k.p.c. poprzez niewłaściwe ich zastosowanie i nieprawidłowe uznanie, iż zabezpieczenia
może żądać wyłącznie strona inicjująca postępowanie sądowe oraz naruszenie art. 346 § 1
k.p.c. poprzez brak jego zastosowanie. W oparciu o powyższe zarzuty strona pozwana
wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez orzeczenie w przedmiocie

zabezpieczenia roszczenia pozwanej o zwrot wyegzekwowanego przez powódkę świadczenia pieniężnego poprzez zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego powódki do wysokości świadczenia wyegzekwowanego od pozwanej to jest do kwoty 207 890,64 zł obejmującej wyegzekwowaną należność główną wraz odsetkami, kosztami procesu i kosztami egzekucji, ewentualnie - o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, iż zgodnie z art. 338 § 1 k.p.c. uchylając lub zmieniając wyrok, któremu nadany został rygor natychmiastowej wykonalności, sąd na wniosek pozwanego orzeka w orzeczeniu kończącym postępowanie o zwrocie spełnionego lub wyegzekwowanego świadczenia lub o przywróceniu poprzedniego stanu. Wniosek taki złożony został w sprzeciwie od wyroku zaocznego wydanego w niniejszej sprawie. Strona pozwana podniosła, iż w jej ocenie powódka nie posiada legitymacji czynnej do wniesienia niniejszego powództwa. Interes prawny pozwanej w udzieleniu zabezpieczenia przejawia się

natomiast w tym, iż brak zabezpieczenia uniemożliwi, a przynajmniej poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia o zwrocie wyegzekwowanego świadczenia. Należy bowiem zauważyć, iż powódka nabyła wierzytelność w kwocie 149 705,55 zł wraz z należnościami ubocznymi na podstawie umowy przelewu wierzytelności o charakterze powierniczym, co powoduje istnienie realnego niebezpieczeństwa tego, iż wyegzekwowane przez komornika od pozwanej na rzecz powoda pieniądze zostaną przez powoda niezwłocznie przeznaczone na spłatę zobowiązań powstałych w związku z prowadzeniem niniejszego postępowania oraz spożytkowane zostaną na spłatę licznych długów cesjonariusza P. K., który w toku składanych zeznań wielokrotnie wskazywał na swoją niezwykle złą sytuację majątkową. Z art. 730¹ k.p.c. wprost wynika, iż udzielenie zabezpieczenia może żądać każda ze stron postępowania, w tym pozwany. Co więcej prawo takie przysługuje pozwanemu również na mocy art. 346 § 1 zdanie drugie k.p.c., zgodnie z którym zawieszając wykonalność wyroku, sąd może zarządzić środki zabezpieczenia.

Strona powodowa wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego radcy prawnego wg norm przepisanych. Strona powodowa podniosła, że w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania art. 346§1 k.p.c., ani art. 338§ 1 k.p.c., przeprowadzona przez stronę powodową egzekucja nastąpiła bowiem na podstawie prawomocnego wyroku zaocznego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Niezależnie od powyższego, nawet w przypadku dopuszczalności zgłoszenia wniosku restytucyjnego w oparciu o art. 338 k.p.c., strona pozwana nie uprawdopodobniła ani swojego roszczenia ani też interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie musiało doprowadzić do uchylenia zaskarżonego postanowienia.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż całkowicie chybione jest stanowisko Sądu Okręgowego, zgodnie z którym zabezpieczenia roszczenia może żądać wyłącznie ten podmiot, który zainicjował postępowanie sądowe. Zgodnie z art. 730§ 1 k.p.c. w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Z kolei w myśl art. 730¹ § 1 k.p.c., udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Już z samego literalnego brzmienia ww. przepisu wynika, że podmiotem legitymowanym do wnioskowania o udzielenie zabezpieczenia jest każda ze stron procesu tj. zarówno powód, jak i pozwany oraz interwenient główny i samoistny interwenient uboczny. Konieczną przesłanką jest przy tym wykazanie własnego interesu prawnego w zabezpieczeniu. We wniosku złożonym dnia 29 lipca 2015r. o udzielenie zabezpieczenia strona pozwana obszernie uzasadniała zarówno okoliczności uprawdopodobniające wniosek o zwrot

wyegzekwowanego roszczenia, odwołując się m.in. do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym z przesłuchanych w sprawie świadków, jak i okoliczności uprawdopodobniające interes prawny. Sąd I instancji nie ustosunkował się do ww. okoliczności. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia oddalenie wniosku strony pozwanej nastąpiło a priori, bez badania uprawdopodobnienia zgłoszonego wniosku o zwrot wyegzekwowanego świadczenia ani interesu prawnego w zabezpieczeniu, przy przyjęciu błędnego założenia braku legitymacji do złożenia wniosku o zabezpieczenie po stronie pozwanej. W konsekwencji powyższego doszło do nie rozpoznania istoty sprawy, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia w oparciu o art. 386§4 k.p.c. w zw. z art. 397§2 k.p.c. Podkreślić należy, iż z nie rozpoznaniem istoty sprawy mamy do czynienia m.in. w sytuacji, gdy sąd I instancji zaniecha merytorycznego badania zgłoszonego roszczenia z uwagi na brak legitymacji procesowej. Taka sytuacja wystąpiła w niniejszej sprawie, bowiem Sąd Okręgowy przyjmując, iż uprawnionym do zgłoszenia wniosku o zabezpieczenie jest tylko podmiot inicjujący postępowanie w sprawie zaniechał zbadania, czy zostały spełnione przesłanki konieczne do udzielenia zabezpieczenia tj. czy strona pozwana uprawdopodobniła roszczenie o zwrot wyegzekwowanego roszczenia oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Przesłanki te będą przedmiotem badania przy ponownym rozpoznawaniu wniosku o udzielenie zabezpieczenia, w tym również przez pryzmat twierdzeń podniesionych przez stronę powodową w odpowiedzi na zażalenie dotyczących braku uprawdopodobnienia wniosku restytucyjnego. Podkreślić przy tym należy, iż postanowieniem z dnia 11 września 2014r. Sąd Okręgowy przywrócił stronie pozwanej termin do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego z dnia 29 kwietnia 2014r. Skoro zatem Sąd Okręgowy proceduje w sprawie w związku ze skutecznym wniesieniem sprzeciwu, wyrok zaoczny nie jest prawomocny (zgodnie z art. 363§1 k.p.c., orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje od niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia). Nadmienić należy także, że w piśmie procesowym z dnia 27 listopada 2015r. strona pozwana uzasadniając wniosek restytucyjny odwoływała się do treści art. 338 k.p.c. oraz - ewentualnie - do stosowanego w drodze analogii art. 415 k.p.c.

Wobec powyższego, orzeczono jak w sentencji postanowienia.